

KOMUNIKAT PRASOWY nr 30/26

Luksemburg, 5 marca 2026 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-613/24 | Komisja/Portugalia (Specjalne obszary ochrony – Niewykonanie wyroku Trybunału)

Podwójne uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego: Portugalia została zobowiązana do zapłaty 10 mln euro za niewykonanie wyroku Trybunału stwierdzającego naruszenie dyrektywy siedliskowej

Trybunał nałożył również karę pieniężną w wysokości 41 250 EUR dziennie do czasu pełnego wykonania tego wyroku, która będzie zmniejszana w miarę osiągniętych przez to państwo członkowskie postępów

Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej w Europie stanowi jeden z głównych priorytetów Unii Europejskiej. Dyrektywa siedliskowa¹ przyczynia się do tego poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, ale także dzięki fauny i flory występującej na europejskim terytorium państw członkowskich. W tym celu utworzona została sieć „Natura 2000”, największa ekologiczna sieć na świecie. Natura 2000 ma na celu zapewnienie, w spójny i ponadgraniczny sposób, długoterminowego przetrwania najcenniejszych i najbardziej zagrożonych z europejskich gatunków i siedlisk. Sieć ta obejmuje specjalne obszary ochrony (SOO) wyznaczone przez państwa członkowskie na podstawie dyrektywy siedliskowej oraz specjalne obszary ochrony sklasyfikowane na podstawie dyrektywy ptasiej².

Zgodnie z dyrektywą siedliskową, i w celu utworzenia sieci Natura 2000, Komisja Europejska w porozumieniu z poszczególnymi państwami członkowskimi sporządza wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (TZW)³. Państwa członkowskie, których to dotyczy, są zobowiązane do wyznaczenia tych terenów jako SOO tak szybko, jak to możliwe, ale nie później niż w ciągu sześciu lat. SOO podlegają specjalnemu systemowi ochrony, w ramach którego należy zastosować środki niezbędne w celu zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych lub populacji gatunków, dla których teren został wyznaczony⁴.

5 września 2019 r. Trybunał wydał wyrok⁵, w którym stwierdził, że Portugalia uchybiła obowiązkowi wyznaczenia jako SOO łącznie 61 TZW⁶ w regionach biogeograficznych atlantyckim i śródziemnomorskim w terminach określonych w dyrektywie, jak również przyjęcia koniecznych środków ochronnych.

21 września 2024 r., uznając, że Portugalia nie wykonała wyroku Trybunału, Komisja wniosła nową skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Zwróciła się w niej do Trybunału o nałożenie kar finansowych.

Trybunał stwierdził, że Portugalia nie wykonała jego pierwszego wyroku i nałożył na to państwo członkowskie obowiązek zapłaty ryczałtu i okresowej kary pieniężnej.

Trybunał zauważył przede wszystkim, że **przepisy przyjęte przez Portugalię, które ograniczają się do wyznaczenia TZW jako SOO, nie określają szczegółowo typów siedlisk przyrodniczych ani występujących na każdym z nich gatunków chronionych, pozostają niewystarczające do zapewnienia zgodności z dyrektywą siedliskową⁷.**

Następnie Trybunał zauważył, że **Portugalia nadal nie przyjęła odpowiednich środków ochronnych.**

Trybunał uznał to za **szczególnie poważne naruszenia prawa Unii w dziedzinie środowiska, które Portugalia uparczywie podtrzymuje.** Ze względu na to, iż **na terytorium Portugalii występuje duża różnorodność biologiczna**, obejmująca 99 typów siedlisk i 335 gatunków objętych dyrektywą siedliskową, wyzwania dla wspólnego dziedzictwa Unii są

tam szczególnie istotne. Biorąc pod uwagę powyższe, a także **znaczny czas trwania naruszenia i zdolność płatniczą Portugalii, Trybunał ustalił kwotę ryczałtu na 10 mln EUR.**

Trybunał uznał za właściwe nałożenie okresowej kary pieniężnej, aby zachęcić to państwo członkowskie do położenia kresu jego uchybieniu: biorąc pod uwagę znaczenie efektu sieciowego w strategii Natura 2000, kary finansowe powinny być utrzymane aż do momentu zapewnienia odpowiedniej ochrony ostatniego z 61 SOO, których sprawa dotyczy. W związku z tym Portugalia została zobowiązana do zapłaty na rzecz Komisji **okresowej kary pieniężnej w wysokości 41 250 EUR dziennie** (odpowiadającą 55 terenom, które nadal nie są chronione x 750 EUR) od dnia dzisiejszego do czasu pełnego wykonania wyroku z 5 września 2019 r., **zmniejszając tę kwotę degresywnie o 750 EUR dziennie i na każdy TZW, którego będzie dotyczyć dostosowanie się** do tego wyroku.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego jest kierowana przez Komisję lub inne państwo członkowskie przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku.

Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się nałożenia kar pieniężnych. W przypadku niepoinformowania Komisji o krajowych środkach transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie wyroku](#) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa Rady 92/43/EWG](#) z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana dalej „dyrektywą siedliskową”).

² [Dyrektywa 2009/147/WE](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

³ Zgodnie z dyrektywą siedliskową TZW oznacza teren, który w regionie lub regionach biogeograficznych, do których należy, w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia typu siedliska przyrodniczego we właściwym stanie ochrony, a także może się znacząco przyczynić do spójności sieci Natura 2000, i/lub przyczynia się znacząco do zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu lub regionów biogeograficznych. W dyrektywie tej wyznaczono pięć regionów biogeograficznych: alpejski, atlantycki, kontynentalny, makaronezyjski i śródziemnomorski. W przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach TZW odpowiadają tereny w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, stanowiące fizyczne lub biologiczne czynniki istotne dla ich życia lub reprodukcji.

⁴ Środki te mogą obejmować plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych terenów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju a także odpowiednie środki regulacyjne, administracyjne lub umowne.

⁵ Wyrok Trybunału z dnia 5 września 2019 r., *Komisja/Portugalia (Wyznaczenie i ochrona specjalnych obszarów ochrony)*, [C-290/18](#).

⁶ Obszary te zostały przyjęte przez Komisję w odniesieniu do atlantyckiego regionu biogeograficznego w [decyzji 2004/813/WE](#) z dnia 7 grudnia 2004 r. oraz, w odniesieniu do śródziemnomorskiego regionu biogeograficznego, w [decyzji 2006/613/WE](#) z dnia 19 lipca 2006 r.

⁷ Według stanu na dzień 2 lutego 2022 r., który jest datą będącą punktem odniesienia dla oceny tego drugiego uchybienia (tj. dwa miesiące po skierowaniu przez Komisję do Portugalii w dniu 2 grudnia 2021 r. wezwania do usunięcia uchybienia), nie opublikowano bowiem żadnego z dekretów określających te typy siedlisk i gatunki. Według stanu na dzień 27 listopada 2024 r. jedynie 29 z tych dekretów było w trakcie przyjmowania, a prace przygotowawcze nad pozostałymi były w toku. Według stanu na dzień 24 marca 2025 r. przyjęto i opublikowano jedynie 6 z 61 oczekiwanych dekretów mających na celu klasyfikację przedmiotowych TZW jako SOO, przy czym pierwszy z nich opublikowano w dniu 6 lutego 2025 r., a pozostałe pięć – w dniu 20 marca 2025 r.